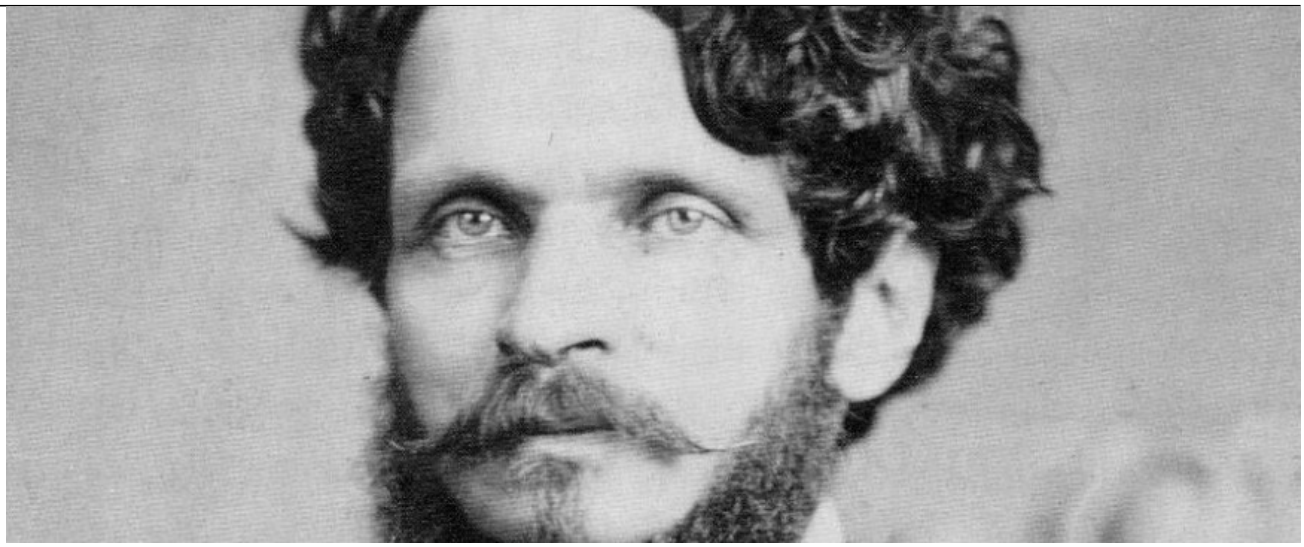

Éljen az Osztrák–Magyar Monarchia!

2023 december 25. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

„Európai Unió retteg az Osztrák–Magyar Monarchia feltámadásától” (copyright by Világgazdaság)

Id?r?l id?re felmerül, hogy az 1867-es kiegyezés nyomán létrejött Osztrák–Magyar Monarchia igazi sikersztorija a magyar történelemnek és a gazdaságnak. Most, hogy az „Európai Unió retteg az Osztrák–Magyar Monarchia feltámadásától” (copyright by Világgazdaság), ismét ráirányul a figyelem Európa korábban hatodik legnagyobb államformájára. Miel?tt persze elmerülnénk a részletekben, nem árt felidézni azt a régi budapesti viccet, amit szinte mindannyian ismerünk. Miszerint akkor, amikor valaki egy közelg? osztrák–magyar focimeccset emleget, a kérdés minduntalan az, hogy ki az ellenfél.

Nota bene:

az Európai Unió legmegosztóbb kérdéseiben létrejött egy er?s magyar–osztrák közös álláspont. Az orosz energiahordozók beszerzése, Ukrajna uniós csatlakozása vagy az Izrael–Hamász-konfliktus mind olyan témák, amelyekben a két nemzet szemben áll az Európai Unió többi országával. A Politico úgy fogalmaz, hogy feltámadhat az Osztrák–Magyar Monarchia.

A brüsszeli befolyásos újságnak nyilatkozó uniós képvisel? pedig azt láttatta, hogy klasszikus osztrák–magyar viselkedést lehet felfedezni aktuálpolitikai kérdésekben. A jelek szerint be kell látnunk: az Osztrák–Magyar Monarchia kiemelkedik a sírjából, mondta a diplomata, aki szerint brüsszeli körökben sokan úgy gondolják, hogy a két ország „egy kottából énekel”.

A fentiek apropóján érdemes visszarepülni az id?be, a régmúlt történelmébe, és feltenni azt a kérdést: mit is adott nekünk a dualista Monarchia? A válasz röviden az, hogy

miközben a kiegyezés minden szempontból szorosabb kapcsolatot hozott létre Magyarország és Ausztria között, nem vezettek be egységes birodalmi törvényhozást. Vagyis több volt, mint egy perszonálunió, de sokkal lazább, mint egy reálunió.

Léteztek közös osztrák–magyar ügyek: a külügy, a hadügy, az ezekre vonatkozó közös pénzügy, melyeknek közös, birodalmi minisztériumai voltak. Egy olyan intézményi rendszer jött létre, amely nem tartalmazott közös törvényhozói hatalmat, de közös végrehajtói hatalommal rendelkezett.

A közös miniszterek kötelesek voltak tevékenységükr?l a delegációknak, tehát a parlamenti bizottságoknak beszámolni, amelyek alkotmánysértés esetén felel?sségre is vonhatták ?ket. Ilyenre azonban soha nem került sor. Mindkét nagy fél meg?rizhette nemzeti identitását: két elkülönült országgy?lés m?ködött, közös intézményekkel. Ám a m?ködési mechanizmust úgy alakították ki, hogy még csak ne is emlékeztessenek valamilyen birodalmi gy?lésre. A közös ügyek mellett voltak az Osztrák–Magyar Monarchiának úgynevezett közösen kezelend? ügyei, mindenekel?tt a gazdaság területe: a banküg, a vasutak egy része, a hitelügy, a vámügy. A közösen kezelend? ügyek nagy részét a tízévenként megkötött vám- és kereskedelmi szövetségben, az úgynevezett gazdasági kiegyezésben szabályozták.

B?vebben pedig a válasz az, hogy

a dualizmus fél évszázados története során megnyugtató módon rendezték Magyarország közjogi helyzetét: átszervezve a Habsburg Birodalmat Osztrák–Magyar Monarchiává. Ugyanakkor az 1867-es kiegyezés alapján létrejött gazdasági közösség legfontosabb eleme a vám- és kereskedelmi szövetség volt. A Monarchia teljes területén nem volt vámhatár, valamint szabadon mozgott a t?ke és a munkaer?, egységes volt a pénz-, az érték- és mértékrendszer, közösek voltak a szabadalmak.

Ráadásul a legf?bb élelmiszeripari termékek árába épül? közvetett adók mértékét is egységesen szabályozták. Arról nem is beszélve, hogy a közös fizet?eszköz miatt a jegybank is a gazdasági közösség egyik alappillére volt.

Bár sokan már létrejöttekor bírálták a Monarchiát, mondván, hogy félgyarmati sorba taszította Magyarországot, a végeredmény, az egyenleg mást mutat. Tudniillik az Osztrák–Magyar Monarchia mindkét birodalomfél számára lehet?vé tette, hogy azokat az ágazatokat fejlessze, amelyekhez eleve jó adottságokkal rendelkezett. A véd?vámok pedig biztos piacot biztosítottak hazánk mez?gazdasága és élelmiszeripara számára az akkor jóval olcsóbb orosz és tengerentúli gabona ellenében. A hazai ipar a magyar kormányok hatékony támogatási politikájának köszönhet?en nemhogy nem sorvadt el, de folyamatos fejl?dést mutatott a korszakban.

Így a dualizmus id?szaka a gazdasági növekedés szempontjából a magyar történelem egyik legsikeresebb korszakának számít: 1869–1914 között az egy f?re jutó GDP mintegy 150 százalékkal (!) n?tt. Amíg 1870-ben a

magyar egy f?re es? GDP az osztrák érték 66 százalékán állt, addig 1910-ben ez az érték már 77 százalékot mutatott, tehát Magyarország viszonylag gyors ütemben zárkózott fel.

Gazdasági szempontból nézve a magyar történelemben eddig nem volt alternatívája a Monarchiának. Miközben reálisan persze nem kell attól tartani, hogy mint államforma feltámad, addig – pestiesen szólva – igény lenne rá.

Szajlai Csaba

A szerz? a Világgazdaság f?szerkeszt?je

Borítókép: Gróf Andrássy Gyula (1823–1890), az 1867-es kiegyezés egyik megalkotója és els? magyar miniszterelnöke (Forrás: Wikipédia)

www.magyarnemzet.hu

Ajánló